

מאת אורי אבנרי

20-22 בדצמבר 1971

הפעולה הגדולה

של הסיעה הקטנה

נעים לשמוע, מדי פעם, מפי הגברת גולדה מאיר, שאנחנו עומדים עדיין בראש רשימת אויביה. בשעתו הכריזה בכנס ציבורי, וחזרה ואישרה מעל דוכן הכנסת, שהיא „מוכנה לעלות על באריקה“ כדי „להוציא את אורי אבנרי מהכנסת“.

השבוע חזרה על פיזונון זה בלשון אחרת, כאשר דיברה בסיעת המערך בכנסת והציבה אותי בראש מגליהשחיתות „המובילים לפאשיזם“ (ראה הנדון). טוב לשמוע זאת, כי פירוש הדבר הוא שבעיני מנהיגת המישטר הקיים, סיעתנו הקטנה עומדת עדיין בראש האופוזיציה היעילה.

השבוע פירסמה מזכירות הכנסת את הדו"ח על פעולת הכנסת השביעית במחצית הראשונה של כהונתה. הדו"ח מאשר בשפה סטטיסטית את המסקנה האמפירית של ראש-הממשלה.

הנה כמה מיספרים: בשני המושבים השנתיים של הכנסת, הגישה סיעתנו 432 שאילתות — למעלה מ-15% של כל השאילתות. (בהשוואה: כל 56 חברי המערך הגישו ביחד 449 שאילתות. 26 חברי גח"ל הגישו 411 שאילתות.) מבין 296 ההצעות לסדר-היום, שנדונו בשני מושבי הכנסת, 32 היו שלנו — 14 בשנה הראשונה, 18 בשנה השנייה. כלומר: 11% של כל ההצעות. רק שתי סיעות עלונו במיספר זה: גח"ל (56 הצעות) והמערך (43).

איך זה קרה? הרי בעוד שאנו חופשיים בהגשת שאילתות, אנו מוגבלים ביותר בהעלאת הצעות לסדר-היום. אנו כפופים כאן ל„מיכסה“ המפורסמת, שנת

נות החשיבה של הגח"ל. הדרך הטובה ביותר לפאשיזם אמרה ראש המשלה, היא שכבראש המוסר עומדים אורי אבנרי, דן בן-אמוץ, „הארץ“ ושולמית אלון. ליהלון אמרה כי אינה מבינה כיצד יתקבר יוזמת הכלכלה הכנסת לוע

דברי גולדה מאיר (לפי „הארץ“)

קבלה בגללי, בראשית הכנסת הקודמת. לפיה, מותר לנו כעת להעלות רק שלוש הצעות בשנה. הפירצה היא בהצעות הדחופות, שאינן נכללות במיכסה. אבל אלה כפופות להחלטת הנושאים, היכר לח לשלול באופן שרירותי את הדחיפות של כל הצעה. היא עושה זאת כימעט אוטומטית. (כידוע, אין לנו ייצוג בה).

אם הוכרו הצעות שלנו כדחופות, הרי זה רק באר תם המיקרים שלא היתה לנשיאות שום אפשרות לשלול את הדחיפות (לרוב מפני שגם סיעות אחרות הגישו הצעות דומות). הדבר מחייב ערנות מתמדת של סיעתנו, ופעילות בלתי-פוסקת, בעיקר של אמנון זיכרונ, שניסח גם את כל שאילתות.

לגבי הצעות-החוק הפרטיות, המצב קשה יותר. כאן אין דחיפות. בהתאם למיכסה, העלינו בשנתיים אלה 6 הצעות, מתוך סך-הכל של 48 הצעות שהועלו. זה למעלה מ-12% מכיוון שסיעות אחרות פשוט לא ניצלו את המיכסה העומדת לרשותן. מתוך שש ההצעות לא-אימוץ, שתיים היו שלנו. בעיני, המיספר החשוב ביותר הוא אחר. בשני

מושבי הכנסת, התקיימו 220 ישיבות של המליאה. מתוכן החסרתי חמש.

לסיכום השנה השישית של סיעתנו בכנסת, דומני, שאין זה מאון סטטיסטי רע. מובן שהוא רק חלק מן הסיפור האמיתי. שהרי הייחוד של סיעתנו אינו בכמות של פעולותיה בכנסת, אלא במהות. פעלנו לא רק הרבה יותר מכל סיעה אחרת בכנסת, בייחס לכוחו המיספרי, אלא גם בת-חומים אחרים, בנושאים אחרים, בגישה אחרת. הבוחרים לא נתנו לסיעתנו את הכוח לשנות את הדברים. הם נתנו לה רק את האפשרות להתרועע, למחות, להעלות רעיונות. דומני שסיעתנו מיצתה אפ-שרות זו בצורה המירבית ביותר, ולא מעלה בשליחותה.

אלון מאשר:

דין הפר

הרגע הדרמתי ביותר של הכנסת בשבוע שעבר היה, כמובן, כאשר קם יגאל אלון להשיב על השאילתה שלנו בעניין הפירות משה דיין. לישכת השר צילצלה למוזכרות הכנסת ביום ב' בלילה, כדי להודיע שהשר ישיב על שאילתה מיוחדת זו למחרת היום. הבשרה עברה בבניין חיש מהר, וכיום השלישי היה האולם מלא מהרגיל. השאילתה והתשובה מתפרסמות במלואן במקום אחר בגליון זה. לנוכחים היה ברור כי אלון אינו שש להשיב על השאלות. אך גם לא רצה לשקר. הוא השיב בצורה עניינית ופשוטה. לחברי הכנסת, שהקשיבו בדריכות, היה ברור לגמרי שאלון מאשר את האשמתנו, כלומר שדין הפר את החוק על כל סעיפיו השונים.

יגאל אלון

כשגילה אלון שדיין הודיע לאחרונה על מערכת קברות שחפר, התלוצץ אחד הח"כים בקול רם: „בוודאי, את המערות לא יכול היה לקחת הביתה!“ כששאלתי את אלון שאלה נוספת ארוכה מאד, בה הצבעתי על העובדה שמשדר החינוך לא נקט בפעולות נגד דיין, למרות שידע כי הפר את החוק, השיב אלון תשובה מתחמקת. מקובל בכנסת, בנוסח „לא קיבלתי תלונה“ תשובה זו נתנה פיתחון פה לחסידידיין בדיווח. למשל: הטלוויזיה. היא הופיעה במקום, כששמעה שאלון משיב בעניין דיין. אך בדווחה בערב על העניין, עשתה מעשה מוזר: היא לא הוכירה כלל את עיקר התשובה של אלון — ששר-הביטחון הפר את החוק — אלא ציטטה רק את פסוק המישיני, ש„בשבתים האחרות נות לא קיבלתי תלונה“. מי שלא עקב אחרי העניין, קיבל את הרושם שהעניין בסדר. את השאילתה כולה הבליעה הטלוויזיה, מטעמים טכסיים, בין שתי שאילתות בלתי-חשובות, שזכו הודות לכך לסיקור על גבי המסך.

כמה עיתונים הלכו באותה דרך. הם נאחזו בשאלה הנוספת, כדי להעלים בכלל את השאלה העיקרית והי תשובה עליה.

מובן שאין זה סוף פעולתנו בכנסת. לא זה בלבד שהגשתי מייד תלונה רשמית לאלון, אלא שגם הגשנו חצי תריסר שאילתות נוספות לשרים השונים, להבהרת אספקטים נוספים של העניין.

לא נניח לכנסת להתחמק מחקירת הפרשה במלואה.

20,000 מועמדים

לבריונות ולזנות

„חוק עבודת הנוער (תיקון מס' 3)“ הוא צעד

קטן לקראת פתרון בעיה כאובה: בעיית הנוער וחי-נערות היוצאים לעבודה.

כ-50 אלף נערים ונערות בגילים 18—14 עובדים כיום. מהם נמצאים כ-18 אלף במסגרת של חניכות, הכוללת לימודים מסויימים. שאר 32 האלף לא למדו עד היום כלל.

תיקון-החוק בא לחייב נערים ונערות אלה ללמוד יום אחד בשבוע. אך הדבר יתגס רק בהדרגה, תוך עשר שנים, לפי ראות-עיניו של שר-העבודה.

כאשר הביא יוסף אלמוני את הצעת-החוק לכנסת, לא העלים עובדה חשובה: שיש 20 אלף נערים ונערות שאינם עובדים ואינם לומדים כלל. הצעת-החוק אינה מביאה שום פתרון לבעיה זו. עמדתו בעיקר על כד:

אורי אבנרי: הנושא של הצעת-החוק הוא קרוב במיוחד ללבי.

אינו יודע כמה חבריי-כנסת מצויים כאן, שחוק זה היה חל עליהם, איזו היה קיום ומופעל בימינעוריהם. אני אחד מהם.

אני זוכר היטב את הימים שבהם נאלצו נערים כמוני, בני 14, לצאת לעבודה כדי לפרנס את עצמם ולעזור בפרנסת משפחותיהם. אז לא היו שום סידורים כדי לאפשר להם להמשיך בלימודים מסודרים.

כיום המצב בארץ הוא לאין שיעור יותר חמור. לאחרונה מדברים רבות על אקולוגיה. האקולוגיה היא דבר שבאופנה, ואכן זהו נושא חשוב.

האבנים והעצים חשובים מאד, אבל בני-האדם חשובים הרבה יותר. דרושה אקולוגיה אנושית בארץ, תודעה חדשה לתיקון הסביבה האנושית.

שר-העבודה ציין בדבריו מיספר אחד, מיספר מדהים ומחריד. בכנסת גילגלים אנו למיספרים גדולים. גם של כסף וגם של בני-אדם. אך כאשר השר אומר שיש בארץ 20 אלף בני-אדם, בני 14 עד 18, שאינם עובדים ואינם לומדים, שהם מחוץ לכל מיסגרת חברתית — אני מציע לחברי-הכנסת המעטים, הנוכחים כאן, להרהר לרגע על פירושו של המיספר הזה.

מדובר על עשרים אלף בני-אדם, שכל אחד מהם הוא זרע של פורענות, מועמד לעולם התחתון.

מנחם יוד: המיספר הוא יותר גדול.

אורי אבנרי: זהו המיספר הרשמי. אני מניח שהמיספר הבלתי-רשמי הוא יותר גבוה, כיוון שהסטטיסטיקה איננה יכולה לשקף את החיים במלואם.

עשרים אלף בני-אדם, שכל אחד מהם הוא מועמד לכנופיות של בריונות, לכנופיות של פשע, לזנות!

מה יכול להיות יותר מחריד מזה? יש לי ההרגשה שאין התעוררות מספקת בחוגי השילטון לנושא זה, ואין השילטון מקדיש לכך את המשא-בים המספיקים, כדי לאפשר גישה רצינית כלשהי לבעיה.

נוציא בעתיד מאות מיליונים על בתי-סוהר, על המישטרה, על אמצעי כפייה והגנה חב-רתיים, וזאת מפני שאנו מזניחים היום את הבעייה הנוראה.

דובר על הפנתרים השחורים. חברי-הכנסת פרוש, אולי כדי למצוא אליבי לעצמו כמי שאחראי לעניינים הסוציאליים בעיריית ירושלים, מצא את האשם בכל הפורענות בעובדים הסוציאליים, שהיו כפופים למרותו ושמרדו בו. לדבריו, הם המציאו את הבעיה של נוער-השוליים, את הפנתרים...

זהו אליבי נחמד מאד, אבל לא כלי-כך משכנע. הפנתרים השחורים — והיה הפננה גדולה, בכיכר מלכי ישראל בתל-אביב, שבה הופיעו שלושים פנתרים וזכ-אחד וארבע מאות שוטרים. היה מי שהציע שחלק מהשוטר-רים יפשוט את המדים ויצטרף למפגינים, כדי שלא תהיה דיפרורציה כזו בין המפגינים והשוטרים!

עניין הפנתרים איננו חשוב. זהו גל שעסקנים פושטי-רגל יכולים לרכב עליו. יבושם להם. לא הוא מסכן את החברה.

אני רואה לאין שיעור יותר לכנופיות הבריונות המתפשטות בארץ, לעייה במימי די הפשע האיום והרצחני, שבדומתו לא ראיי נו בארץ מעולם, ומוזר עומדת המישטרה, לצי-ערינו, אוכדת-עצות וחסרת-אונים.

יש להקדיש לבעיה זו משאבים בסדר-גודל אחר אם אנו רוצים למנוע את הסכנה. חוק זה הוא צעד קטנטן, ואולי רק מחשבה לקראת צעד, בכיוון הנכון. השר איננו יכול לספר לנו — ואיש איננו יודע — באיזה קצב ובאילו מימדים יבוצע חוק זה ויתמלא תוכן של ממש.

ליטרת הבשר

של הדתיים

בהמשך נאומי על תיקון חוק עבודת הנוער גיליתי גילוי סנסציוני. למרות שנכחו רק כחצי תריסר חברי הכנסת בעת הדיון, חישמל הגילוי את האווירה:

אורי אבנרי: ...אך יש כאן שערוריה, שאי-אפשר לעבור עליה בשתיקה:

חוק זה, שהכל מבינים את חשיבותו ומכירים בו,